

การเลี้ยงไก่พันธุ์เชียงใหม่และพันธุ์พื้นเมืองโคยให้อาหารแบบชาวบ้าน 226

Performances of Shianghai Chicken and Natives under

Conventional System of Feeding

ปรีชา ปรินุรักษ์ สัจจตรา พงศ์วิวัฒน์ จีระวัชร เข็มสวัสดิ์
ชาญชัย มณีกุลย์ เสาวคนธ์ โรจน์สถิตย์

บทคัดย่อ

การศึกษาใช้ไก่ 2 พันธุ์ ใช้แผนการทดลองแบบ 2×3 factorial ใน RBD แพลตฟอร์มที่ใช้ศึกษาคือพันธุ์ และวิธีการเลี้ยงดู โดยใช้ไก่เชียงใหม่และพื้นเมืองอย่างละ 32 ตัว แบ่งเป็น 3 พวก มี 4 ซ้ำ ไก่ 6 ตัวเป็น 1 หน่วยการทดลองพวกที่ 1 ใช้วิธีเลี้ยงดูแบบตามธรรมชาติ ตอนเย็น ซังคอกมีน้ำให้กินต่างหาก พวกที่ 2 เลี้ยงดูแบบพวกที่ 1 และให้ข้าวเปลือกตอนเช้า และเย็น วันละ 50 กรัม ต่อตัว ส่วนพวกที่ 3 เลี้ยงดูแบบพวกที่ 1 แต่ให้อาหารผสมโปรตีนประมาณ 15 % ตอนเช้าและเย็น วันละ 50 กรัม ต่อตัว โดยอายุเริ่มการทดลอง เมื่อ 8 สัปดาห์ น้ำหนักเมื่ออายุ 24 สัปดาห์ ไก่เชียงใหม่ทั้ง 3 พวกมีน้ำหนักตัวเฉลี่ย 2.45, 2.70 และ 2.89 กิโลกรัม โดยทำน้ำหนักเพิ่ม 12.23 14.37 และ 15.98 กรัม ต่อวัน อายุเริ่มไข่ 192, 178 และ 175 วัน ตามลำดับ ส่วนไก่พื้นเมือง น้ำหนักเฉลี่ยเมื่อ 24 สัปดาห์ 1.94, 1.92 และ 2.28 กิโลกรัม น้ำหนักเพิ่มเฉลี่ยต่อวัน 11.25, 11.25 และ 14.28 กรัม และอายุเมื่อเริ่มไข่ 182, 178 และ 165 วัน ตามลำดับ

คำนำ

การเลี้ยงไก่พื้นเมืองเป็นระบบการเลี้ยงขนาดเล็กของเกษตรกรตามชนบทเลี้ยงแบบพื้นบ้าน คือปล่อยให้สัตว์หากินเองตามธรรมชาติ ทำเศษอาหารหรือยอกค้มักกินเอง เจ้าของอาจจะให้ข้าวเปลือกเสริมบ้าง เนื่องจากไก่พื้นเมืองมีประสิทธิภาพมากในการหาอาหารกินเอง ไก่พื้นเมืองจึงเป็นแหล่งอาหารโปรตีนที่ดีของเกษตรกร แต่ไก่พื้นเมืองเติบโตช้าเมื่อเทียบกับพันธุ์ต่างประเทศ ในระยะเวลาเท่ากันจึงนำไก่เชียงใหม่เข้ามาเลี้ยงดูในสภาพเดียวกัน เพื่อเปรียบเทียบผลผลิตเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาต่อไป วัตถุประสงค์ของโครงการ

- เพื่อทราบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับไก่เชียงใหม่
- เพื่อเปรียบเทียบความสามารถของการปรับตัวในสภาพชนบทของไก่พันธุ์เชียงใหม่กับไก่พื้นเมืองของไทย

การทดลองนี้ดำเนินการที่ ในหมู่บ้านตำบลเขาใหญ่ อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี ระหว่าง

เมษายน 2528 ถึง พฤศจิกายน 2528

วิธีการดำเนินการ

โดยใช้เกษตรกร 24 ครอบครัว แบ่งเป็น 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมี 12 ครอบครัว กลุ่มหนึ่งแบ่งเป็น 3 พวก พวกที่ 1 เลี้ยงไก่พันธุ์เชิงไฮแบบปล่อยตามธรรมชาติ พวกที่ 2 เลี้ยงแบบพวกแรกแต่ให้ข้าวเปลือก เสริม ส่วนพวกที่ 3 เลี้ยงแบบพวกแรกแต่ให้อาหารผสมเสริม ส่วนกลุ่มที่ 2 เลี้ยงแบบกลุ่มแรกแต่ใช้พันธุ์พื้นเมือง แต่ละครอบครัวจะเลี้ยงไก่พันธุ์เชิงไฮหรือพื้นเมือง 6 ตัว ทั้งหมดจะใช้ไก่ 155 ตัว เป็นเชิงไฮ 72 ตัว และพื้นเมือง 72 ตัว วางแผนการทดลองแบบ 2×3 factorial in RBD ซึ่มีน้ำหนักไก่ทุกตัว และชั่งทุก 2 สัปดาห์

ผลการทดลองและการวิเคราะห์ผล

เมื่ออายุ 14 สัปดาห์ ไก่เชิงไฮทั้ง 3 พวก มีน้ำหนักเฉลี่ย 1.56, 1.63 และ 1.83 กิโลกรัม ทำน้ำหนักเพิ่มได้ในสัปดาห์ที่ 12 - 14 ของอายุ วันละ 12.86, 18.57 และ 20.00 กรัม ต่อวัน (ตามตารางที่ 1, 2) ซึ่งน้ำหนักที่น้อยกว่าข้อมูลของปรัชญา และ คณะ (2528) รายงานไว้ว่า ไก่เชิงไฮเลี้ยงในกรงมีการจัดการที่ดีให้อาหารโปรตีน 19 % น้ำหนักเมื่อ 13 สัปดาห์ 2.06 กิโลกรัม และน้ำหนักเพิ่มต่อวันเฉลี่ย 24.43 กรัม ส่วนไก่พื้นเมืองน้ำหนักตัวเฉลี่ยทั้ง 3 พวก 1.17, 1.09 และ 1.40 กิโลกรัม ทำน้ำหนักเพิ่มได้ในสัปดาห์ที่ 12 - 14 ของอายุ 15.71, 15.00 และ 17.14 กรัม ต่อวัน ซึ่งทำน้ำหนักได้มากกว่า วีรชัย และคณะ (2528) รายงานว่าไก่พื้นเมืองภายใต้สภาพการเลี้ยงดูในชนบทในช่วงปลายฤดูฝนต่อฤดูหนาว ไก่อายุ 105 วัน น้ำหนักตัว 837.89 กรัม และมากกว่า สวัสดิ์ และ เกรียงไกร (2525) รายงานว่าการให้อาหารผสมที่มีโปรตีน ระดับ 7, 10, 12 และ 14 % ในตอนเช้าและเย็น เสริมให้กับไก่พื้นเมือง นอกเหนือจากที่หากินตามธรรมชาติ ปรากฏว่าไก่ที่มีอายุต่ำกว่า 4 เดือน เพิ่มน้ำหนักได้วันละ 8.9, 10.6, 8.5 และ 8.7 กรัม ตามลำดับ

เมื่อเลี้ยงถึงอายุ 24 สัปดาห์ ไก่เชิงไฮทั้ง 3 พวก มีน้ำหนักเฉลี่ย 2.45, 2.70 และ 2.98 กิโลกรัม ทำน้ำหนักเพิ่มเฉลี่ยตั้งแต่อายุ 8 - 24 สัปดาห์ วันละ 12.23, 14.37 และ 15.98 กรัม ตามลำดับ ส่วนไก่พื้นเมืองน้ำหนักไก่ทั้ง 3 พวก เฉลี่ย 1.94, 1.92 และ 2.28 กิโลกรัม และน้ำหนักเพิ่มเฉลี่ยต่อวัน 11.25, 11.25 และ 14.28 กรัม ตามลำดับ ซึ่งดีกว่าของสุทัศน์ ศิริ และคณะ (2526) รายงานว่า ไก่พื้นเมืองที่เลี้ยงด้วยอาหารไก่ไข่เล็ก 1 ส่วน ผสมข้าวเปลือก 2 ส่วน

มีโปรตีนประมาณ 11.89 % ทั้งแต่อายุ 8 สัปดาห์ ถึง 24 สัปดาห์ อัตราการเจริญเติบโตต่อวัน 8.47 กรัม
สรุปผลการทดลอง

เนื่องจากสภาพครอบครัวส่วนมากทำนา จึงทำให้มีข้าวเปลือกอยู่ทั่วไปตามที่นาและลานตากข้าว
ฉะนั้นไก่จึงหาข้าวเปลือกกินเองได้ การเสริมข้าวเปลือกจึงไม่มีผลสำหรับไก่พื้นเมือง การเสริมควัอาหาร
ผสมทำให้อัตราการเจริญเติบโตดีขึ้นแต่เมื่อคิดถึงต้นทุนแล้วให้ผลตอบแทนน้อยกว่าเลี้ยงตามธรรมชาติ ส่วน
ไก่เชียงใหม่การเสริมข้าวเปลือกทำให้อัตราการเจริญเติบโตดีกว่าเลี้ยงตามธรรมชาติเพราะไก่เชียงใหม่
หากินไม่เก่งเหมือนไก่พื้นเมือง และอัตราการเจริญเติบโตจะสูงขึ้นเมื่อเสริมควัอาหารผสม การเลี้ยง
ไก่เชียงใหม่ต้องจัดการดูแลมากขึ้นเพราะไก่ต้องการอาหารที่มีคุณภาพสูง

ตารางที่ 1 แสดงน้ำหนักเป็นกิโลกรัมจำแนกตามพันธุ์และอายุ

อายุ/สัปดาห์	เลี้ยงตามธรรมชาติ		เลี้ยงตามธรรมชาติ + ข้าวเปลือก		เลี้ยงตามธรรมชาติ + อาหารผสม	
	เชียงใหม่	พื้นเมือง	เชียงใหม่	พื้นเมือง	เชียงใหม่	พื้นเมือง
	กก.	กก.	กก.	กก.	กก.	กก.
8	1.08	.68	1.09	.66	1.10	.68
10	1.14	.81	1.12	.76	1.32	.88
12	1.38	.95	1.37	.88	1.55	1.16
14	1.56	1.17	1.63	1.09	1.83	1.40
16	1.76	1.32	1.82	1.31	2.00	1.62
18	1.85	1.57	2.04	1.50	2.25	1.78
20	2.06	1.77	2.34	1.67	2.40	1.95
22	2.23	1.95	2.52	1.84	2.71	2.16
24	2.45	1.94	2.70	1.92	2.89	2.28

ตารางที่ 2 แสดงน้ำหนักไก่ที่เพิ่มขึ้นเป็นกรัมต่อวันจำแนกตามพันธุ์และอายุ

อายุ/สัปดาห์	เลี้ยงตามธรรมชาติ		เลี้ยงตามธรรมชาติ + ข้าวเปลือก		เลี้ยงตามธรรมชาติ + อาหารผสม	
	เชียงใหม่ กรัม/วัน	เชียงใหม่ กรัม/วัน	เชียงใหม่ กรัม/วัน	เชียงใหม่ กรัม/วัน	เชียงใหม่ กรัม/วัน	เชียงใหม่ กรัม/วัน
8	-	-	-	-	-	-
10	4.3	9.28	2.14	7.14	15.71	14.28
12	17.14	10.00	17.86	8.57	16.43	20.00
14	12.86	15.71	18.57	15.00	20.00	17.14
16	14.28	10.71	13.57	15.71	12.14	15.71
18	6.43	17.86	15.71	13.57	17.86	11.43
20	15.00	14.28	21.43	12.14	10.71	12.14
22	12.14	12.86	12.86	12.14	22.14	15.00
24	15.71	-7	12.86	5.71	12.86	8.57
เฉลี่ย	12.23	11.25	14.37	11.25	15.98	14.28

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบ พันธุ์ และ เพศ ตามสภาพการเลี้ยงดูตั้งแต่อายุ 8 สัปดาห์-เริ่มไข่

	เลี้ยงตามธรรมชาติ		เลี้ยงตามธรรมชาติ + ข้าวเปลือก		เลี้ยงตามธรรมชาติ + อาหารผสม	
	ผู้	เมีย	ผู้	เมีย	ผู้	เมีย
<u>เชียงใหม่</u>						
น.น.อายุ 8 สัปดาห์, กก.	1.18	.98	1.27	.42	1.25	.96
น.น.อายุ 12 สัปดาห์, กก.	1.60	1.25	1.57	1.17	1.73	1.37
อัตราการเจริญเติบโต(กรัม/วัน)	15.0	9.6	10.7	8.9	17.1	14.6
น.น.เมื่อเริ่มไข่, กก.	3.07	2.38	3.35	2.36	3.17	2.64
อายุเมื่อเริ่มไข่, วัน		192		178		175
อัตราการเจริญเติบโต ตั้งแต่ 8 สัปดาห์-เริ่มไข่	14.2	10.5	17.0	11.8	16.1	14.1
<u>พื้นเมือง</u>						
น.น.อายุ 8 สัปดาห์	.75	.61	.75	.57	.80	.57
น.น.อายุ 12 สัปดาห์	1.03	.87	.95	.81	1.33	.99
อัตราการเจริญเติบโต(กรัม/วัน)	9.8	9.3	7.1	8.5	18.9	15.0
น.น.เมื่อเริ่มไข่, กก.	2.40	1.77	2.50	1.76	2.78	1.75
อายุเมื่อเริ่มไข่, วัน		182		178		165
อัตราการเจริญเติบโตตั้งแต่ 8 สัปดาห์-เริ่มไข่(กรัม/วัน)	13.1	9.2	14.3	7.8	18.2	10.8

เอกสารอ้างอิง

1. จรรย์ จันทลักษณ์ 2523. สถิติวิเคราะห์และวางแผนงานวิจัย สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช กทม.
468 หน้า
2. วีระชัย โพธิวาระ และสวัสดิ์ ธรรมบุตร 2528. การเจริญเติบโตของไก่พื้นเมืองในช่วงปลายฤดูฝนต่อฤดูหนาว ภายใต้สภาพการเลี้ยงดูในชนบท วารสารเกษตรวันนี้อยู่ที่ 5 ฉบับที่ 54
3. ประจัญภา ประจัญลักษณ์ จีระวัชร เข้มสวัสดิ์ อุเทน รุ่งเรือง พิไลวรรณ พลพิช เสาวคนธ์ โรจน์สถิตย์ และ ชานูชัย มณีคุลย์ ผลการเลี้ยงไก่ก๊วยไบทองกลาง 2528. กองอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ (อยู่ระหว่างเสนอรายงาน)
4. สวัสดิ์ ธรรมบุตร และ เกียรติกร โชประการ 2525. อัตราการเจริญเติบโตและความต้องการโปรตีนของไก่พื้นเมืองที่ถูกเลี้ยงดูในสภาพชนบท รายงานการประชุมทางวิชาการสาขาสัตวศาสตร์ ครั้งที่ 20 กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. สุทัศน์ ศิริ สมจิตต์ บุญสุขใจ และ อภิชัย รัตนวราหะ 2526. การศึกษาต้นทุนการผลิตไก่พื้นเมืองก๊วยอาหารที่มีโปรตีนระดับต่ำ วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร ปีที่ 1 ฉบับที่ 1
หน้า 3 - 8